

FINNISH WATER WAY

FINLANDS INTERNATIONELLA STRATEGI FÖR VATTENSEKTORN

Augusti 2018 Helsingfors

Jord- och skogsbruksministeriet | Social- och hälsovårdsministeriet |
Arbets- och näringsministeriet | Utrikesministeriet | Miljöministeriet

FÖRORD

Vatten är ett oundgängligt element för hållbar utveckling och en viktig resurs för all mänsklig aktivitet. Finland har under årtionernas lopp satsat på en integrerad förvaltning av vattenresurser och hållbart nyttjande av vatten. Tack vare vår innovationsförmåga och vårt tekniska kapital kan vi erbjuda våra partner runt om i världen fungerande lösningar på vattenområdet.

Den agenda för hållbar utveckling som Förenta nationerna antog 2015 (Agenda 2030) och de 17 globala mål för hållbar utveckling (Sustainable Development Goal, SDG) som ingår i den utgör en gemensam vision för den globala utvecklingen. Mål 6 (SDG 6), som är inriktat på vatten, ska "säkerställa tillgång till och hållbar vatten- och sanitetsförvaltning för alla". SDG 6 är ett tecken på att det fästs allt större vikt vid vattensäkerhet och sanitet i den globala politiska diskussionen. Rent vatten och sanitet utgör också förutsättningar för de flesta andra SDG-målen, t.ex. för att fattigdomen ska avskaffas, jämställdhet uppnås, livsmedelsförsörjningen tryggas och god hälsa säkerställas.

Finland har föresatt sig att inom utsatt tid nå de mål i Agenda 2030 som gäller vatten. Därför har Finlands förra internationella strategi för vattensektorn från år 2009 nu uppdaterats så att den motsvarar andan och målen i Agenda 2030. Strategin är fortfarande inriktad på Finlands internationella mål och åtgärder när det gäller vatten.

Den nya strategin lanserar begreppet *Finnish Water Way*. Finland är känt för sina över hundra tusen sjöar, åar, älvar och grundvatten som förser befolkningen med världens renaste dricksvatten. Dessa vatten är emellertid mycket känsliga för mänsklig påverkan av olika slag. *Finnish Water Way* är ett tillvägagångssätt som innebär att vi i samhället arbetar tillsammans, på allt från gräsrotsnivå till nationell nivå, för en hållbar förvaltning av vattenresurser. Vi har nått goda resultat genom utveckling av beredskapen på lång sikt samt genom god förvaltning, samarbete mellan offentliga och privata sektorn och civilsamhällets aktiva insatser. *Finnish Water Way* erbjuder högklassiga lösningar som är avsedda att bidra till vattensäkerhet i världen före år 2030.

Syftet med denna strategi är att rikta Finlands internationella mål och åtgärder inom vattensektorn med siktet inställt på år 2030 och samtidigt bidra till att SDG 6 förverkligas genom internationellt samarbete.

Helsingfors den 10 augusti 2018

Jari Leppä
Jord- och skogsbruks-
minister

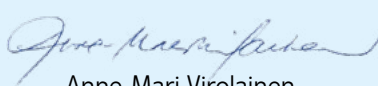
Kimmo Tiilikainen
Bostads- energi- och
miljöminister

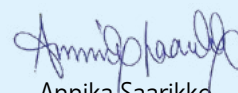
Mika Lintilä
Näringsminister

Timo Soini
Utrikesminister

Anne-Mari Virolainen
Utrikeshandels- och
utvecklingsminister

Annika Saarikko
Familje- och
omsorgsminister

FINNISH WATER WAY

Finland och vatten. Vattnet är en del av Finlands DNA. Finland är ett av världens mest vattenrika länder, och våra sjöar och vattendrag är livsviktiga för vår ekonomi och vårt välbefinnande. I Finland förvaltas vattenresurserna genom välfungerande samarbete mellan olika aktörer och med hjälp av teknik på hög nivå. Vi erbjuder befolkningen högklassiga och ekonomiskt överkomliga tjänster för tillhandahållande av dricksvatten och goda sanitära förhållanden. Vi bryr oss också om naturen och säkerställer att det råder balans mellan människornas och miljöns behov.

Framgång är inget som kommer av sig självt, utan det har krävt långsiktigt arbete. Vi har satsat på en integrerad förvaltning av vattenresurserna, vilket har effektiviserat vattenanvändningen och skapat balans mellan olika användningsformer. Industrins hantering av vatten och reningsprocesserna är i toppklass. Inom industrin används slutna lösningar som utgår från tanken om cirkulär ekonomi. Våra system för vattentjänster och sanitära förhållanden har många beståndsdelar – allt från småskaliga samarbetsformer till stora offentligt ägda bolag. När det gäller gränsvattendrag bedriver vi också nära samarbete med våra grannländer och främjar en jämlik användning av gränsvatten internationellt.

I framtiden kommer smarta lösningar och digitaliseringen att skapa nya möjligheter för en allt effektivare användning av vatten i områden som lider av vattenbrist. Sådana lösningar förbättrar också t.ex. boendesäkerheten. Informationshantering och användning av artificiell intelligens öppnar nya perspektiv på hur vi kan vårda och övervaka vår miljö. Kärnan i Finlands kunskande är vår förmåga att utveckla helhetsbetonade tekniska lösningar och program som utnyttjar ny teknik t.ex. när det gäller att hantera vattenrelaterade risker, förvalta vattenresurser, hantera översvämningar, modernisera vattentjänstverken, förebygga förorening av vatten och återvinna vatten och näringsämnen på ett säkert sätt. Med utgångspunkt i våra erfarenheter och vår kompetens har vi förbundit oss att erbjuda lösningar på globala vattenproblem i samarbete med våra partners.

Strategi.

Finlands internationella strategi för vattensektorn från år 2009 har på ett lyckat sätt förenat olika ministerier

och intressegrupper i arbetet för vattensäkerhet. Denna uppdaterade strategi riktar Finlands åtgärder inom vattensektorn med siktet inställt på år 2030. Strategin har tre centrala tyngdpunkter samt övergripande mål som omspannar dessa. Parallellt med strategin utarbetas en handlingsplan, som styr genomförandet av strategin och ska uppdateras med regelbundna mellanrum.

Koncept. *Finnish Water Way*

Finnish Water Way är en flerpartsmodell för hållbar förvaltning av vattenresurser. När det gäller förvaltning av vattenresurser, tillämpar Finland ett exceptionellt gott sektorsövergripande tillvägagångssätt mellan ministerier, forskningsinstitut och det civila samhället. Exempelvis en tjänstemannagrupp med representanter för olika ministerier sammanträder regelbundet och samordnar Finlands internationella åtgärder i vattenfrågor. Dessutom förenar Finlands vattenforum offentliga och privata aktörer i syfte att t.ex. främja exporten inom vattensektorn. *Finnish Water Way* är en fungerande plattform för utveckling av nya lösningar tillsammans med våra partner – målet är att vattensäkerheten i världen ska tryggas före år 2030.

Mission. *Tillsammans mot ansvarsfull och rättvis vattensäkerhet*

Med ordet *tillsammans* framhävs betydelsen av partnerskap och samarbete – inte bara mellan olika aktörer utan också mellan olika sektorer, såsom sektorerna för vatten, hälsa, energi, livsmedelsproduktion och skog. Med *ansvarsfull* avses en hållbar förvaltning av vattenresurser på det globala planet. *Rättvis* innebär en rättvis användning av vatten med fokus på rent dricksvatten och god sanitet. Med ordet avser vi också en rättvis vattenanvändning inom och mellan stater. Detta är inte lätt att uppnå, och det förutsätter fungerande lagstiftning och förvaltningsstrukturer. *Vattensäkerhet* innebär en tillräcklig mängd vatten med tanke på utvecklingen och välbefinnandet såväl lokalt som globalt.

Vision. *Globalt tryggad vattensäkerhet 2030*

Strategins vision beskriver Finlands engagemang när det gäller att aktivt verka för att mål 6 för hållbar utveckling, rent vatten och sanitet (SDG 6), ska nås.

MÅL

Strategins mål är fördelade på tre pelare:

- I Hållbar utveckling och vatten
- II Människan och vatten
- III Fred och vatten

Under varje pelare finns egna mål som bidrar till något av delmålen under SDG 6. Dessa mål kompletterar de övergripande målen.

I Hållbar utveckling och vatten.

Finland främjar en integrerad och hållbar förvaltning av vattenresurser. Vårt mål är att garantera tillräckligt med högklassigt vatten för alla ändamål: för människan och för industrin samt för energi-, livsmedels- och fiberproduktion. I detta sammanhang ska också ämnen som utgör miljörisker, såsom näringsämnen och nya föroreningar, inklusive mikroplaster och rester av läkemedel,

tas i beaktande. Vi främjar och tillhandahåller smarta lösningar inom cirkulär ekonomi, t.ex. för industrins och jordbrukets behov. Finland strävar också efter att upprätthålla och skydda vattenekosystem och ekosystemtjänster. Vi har vidare som mål att öka samhällenas anpassningsförmåga genom att upprätthålla infrastrukturen för vattenförsörjningen. På detta sätt vill vi främja anpassning till klimatförändringen och katastrofberedskap. Vi uppmuntrar till ansvarsfullt agerande när det gäller vatten, såsom t.ex. hållbart nyttjande av vatten i produktionen och i internationella värdekedjor.

II Människan och vatten.

Tillräckliga mängder av rent vatten och goda sanitetsförhållanden är förutsättningar för ett människovärdigt liv. Finland tar fram innovativa och testade lösningar för en trygg, hållbar och ekonomiskt överkomlig vatten-

Allmänna mål

- Främja erkännande av vatten som mänsklig rättighet
- God förvaltning
- Rättvis och hållbar användning av vatten
- Begränsning av och anpassning till klimatförändringen
- Jämställdhet mellan könen
- Konsekvent politik
- Ansvarsfull och rättighetsbaserad användning av vattenresurser
- En allt mer internationell vattensektor och ökad affärsverksamhet
- Beaktande av sambandet mellan vatten, energi och livsmedelssäkerhet

SDG 1–5, 6a, 6b och 7–17

försörjning och sanitet och främjar en rättvis tillgång till dessa. I behandlingen av industriellt och kommunalt avloppsvatten satsar vi också på lösningar inom cirkulär ekonomi. Vi vill dessutom erbjuda vatten- och sanitetslösningar under konflikt- och katastrofförhållanden och vid beredskap inför kriser.

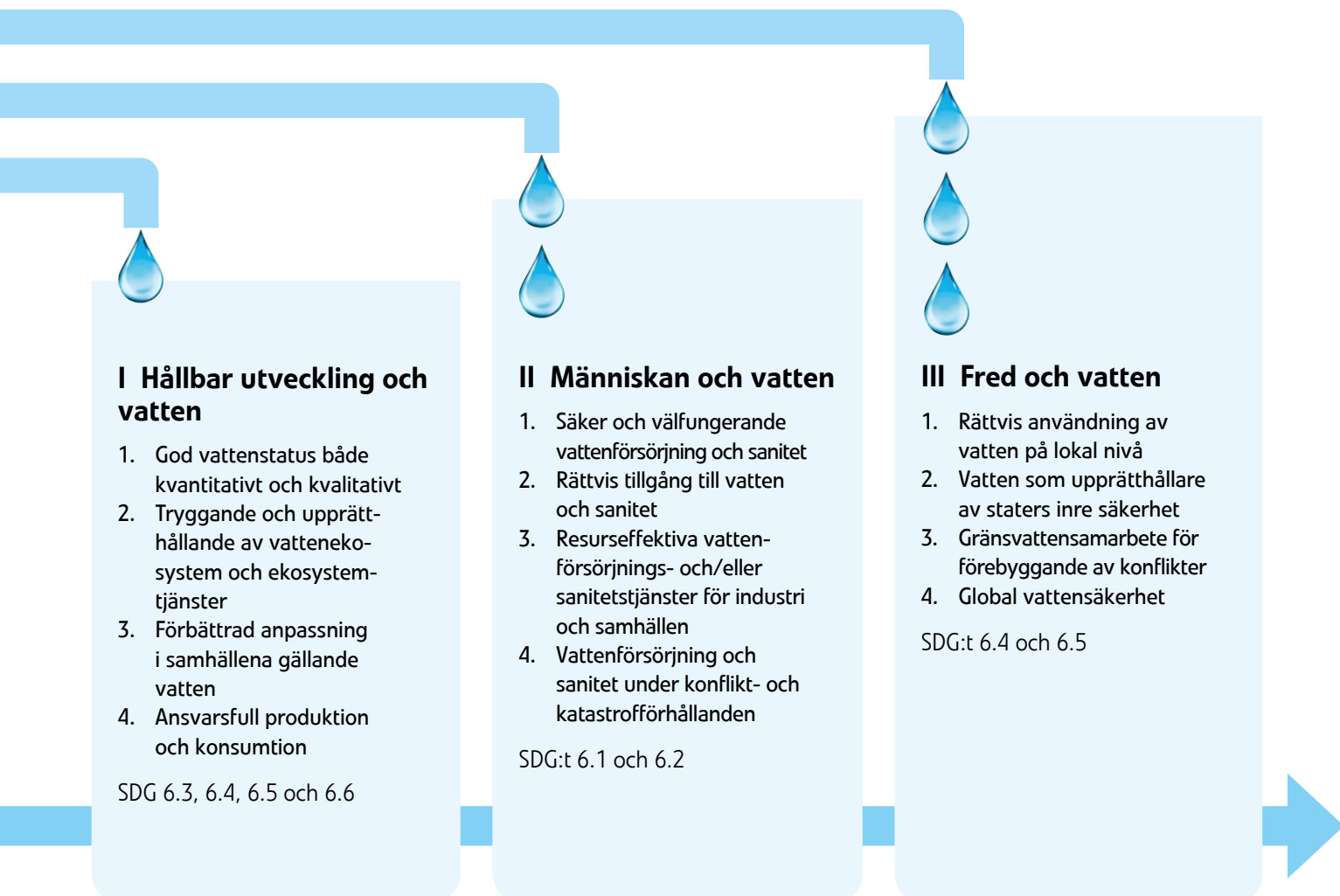
III Fred och vatten.

Rättvist och hållbart nyttjande av vatten är centralt när det gäller att upprätthålla fred och säkerhet, och på detta sätt kan man också minska påtvingad migration. Finland arbetar för lösningar för vattensäkerhet såväl lokalt som globalt. Lokalt stöder vi deltagande, planering och vattenanvändning som sker på jämlika grunder. Vi främjar gränsvattensamarbete på alla nivåer, t.ex. genom att stödja bilaterala och multilaterala arrangemang och uppkomsten av internationella gränsvat-

tenöverenskommelser. På de globala politiska arenorna förbättrar vi säkerheten exempelvis genom att utbyta information och berätta om vattnets viktiga roll inom fredsmedlingen.

Övergripande mål.

Målen ovan kompletterar de övergripande mål som är gemensamma för alla pelare: vatten som en mänsklig rättighet, en god förvaltning, rättvis och hållbar användning av vatten, begränsning av och anpassning till klimatförändringen, jämställdhet mellan könen, ansvarsfull och rättighetsbaserad användning av vattenresurser samt en konsekvent politik mellan olika sektorer. Vi lyfter också fram sambandet mellan vatten, energi och livsmedelssäkerhet under samtliga pelare. Vårt mål är dessutom att öka möjligheterna till affärsverksamhet och internationellt samarbete inom vattensektorn.

METODER

Metoderna utgör redskap, åtgärder och tillvägagångssätt som ska hjälpa oss att nå de mål som presenteras på föregående sida. Konkreta åtgärder och de ansvariga aktörerna för dessa anges i den handlingsplan som kommer att bedömas och uppdateras regelbundet. I samband med uppdateringen kan handlingsplanen revideras enligt de rådande förhållandena. Handlingsplanen anger vilka av nedanstående metoder som är lämpliga.

I Hållbar utveckling och vatten.

En integrerad förvaltning av vattenresurser och insikter om beroendeförhållandet mellan vatten, matproduktion, energi och skogar utgör grunden för tryggad tillgång till tillräckliga mängder vatten för alla användningsändamål. Till de centrala metoderna hör cirkulära och naturbaserade lösningar. Företag, den offentliga sektorn och andra aktörer uppmuntras bidra till en hållbarare vattenanvändning och vattenförvaltning genom åtaganden.

II Människan och vatten.

För att garantera tillräckligt med rent vatten och goda sanitetsförhållanden, krävs det både tekniska och mjuka lösningar som beaktar de lokala förhållandena. Proaktiva försiktighetsåtgärder, en effektiv vattenanvändning och lösningar inom cirkulär ekonomi utgör centrala metoder. Genom att utnyttja innovativa lösningar och digital teknik i infrastrukturen kan vi lättare nå målen – också i konflikt- och katastrofsituationer och vid återuppbyggnad.

MISSION

Tillsammans mot
ansvarsfull och rättvis
vattensäkerhet

Gemensamma metoder för genomförande av strategin

- Stärka och möjliggöra flerpartssamarbete mellan offentliga sektorn, privata sektorn och det civila samhället
- Utveckla, produktifiera och samla innovationer och lösningar inom vattensektorn för den internationella marknaden
- Påverka och främja internationella avtal och processer
- Utveckla lagstiftningen och institutionerna och bygga upp kapaciteten
- Möjliggöra utbildning och arbete på det internationella planet för experter inom vattensektorn
- Stödja multidisciplinärt forskningssamarbete och faktabaserat beslutsfattande
- Utveckla finansierings- och upphandlingsmekanismer

III Fred och vatten.

Utvecklingen av samhällenas kapacitet och gränsvattensamarbetet lindrar de spänningar som hänförs till vatten och vattenanvändningen. Institutionella arrangemang såsom internationella gränsvattenöverenskommelser i kombination med konkreta åtgärder, t.ex. vattenreglering och kontroll av vattenkvaliteten, är goda sätt att förvalta gränsvattendrag och öka förtroendet. Utvecklad beredskap och tekniska lösningar skyddar samhällena mot yttre hot som också riktar sig mot vatten, t.ex. terrordåd. Genom att främja vattendiplomati vid t.ex. fredsmedling kan man förhindra nya konflikter. På global nivå behöver vi samordning och gemensamma åtgärder för att bättre kunna främja vattensäkerheten.

Gemensamma metoder för genomförande av strategin.

De gemensamma metoderna stöder uppnåendet av samtliga mål i strategin. Exempelvis politikdialoger, innovativa finansieringsmekanismer, kapacitetsförstärkning, multidisciplinärt forskningssamarbete och gemensamma utvecklingsprojekt med olika aktörer främjar alla våra mål. Vi bör framför allt komma ihåg att det är viktigt att den privata sektorn, forskningsinstitut, läroinrättningar och det civila samhället deltar för att målen ska kunna nås. Den öppna globala marknaden skapar möjligheter till innovativt samarbete som i sin tur ger upphov till ny teknik, tjänster och digitala lösningar.

I Hållbar utveckling och vatten

1. Naturbaserade lösningar
2. Lösningar inom cirkulär ekonomi
3. Ökad hållbarhet i nyttjandet av vattenresurserna
4. Riskhantering och förebyggande av risker
5. Planering av områdesanvändningen
6. Åtaganden och partnerskap för ansvarsfull vattenanvändning

II Människan och vatten

1. Riskhantering och beredskap inom vattenförsörjningen
2. Ökad kunskap om vatten-effektivitet
3. Planering, hantering och utveckling av infrastrukturen
4. Säkra cirkulära lösningar för vattenförsörjning
5. Cirkulära och slutna lösningar inom industrin
6. Naturbaserade lösningar i behandlingen av avlopps- och dagvatten
7. Vattenfria sanitetslösningar
8. Lösningar under krisförhållanden och vid återuppbyggnad

III Fred och vatten

1. Främjande av integrerad förvaltning av vattenresurser (planering, skydd etc.) på alla nivåer
2. Bekämpning av hybridhot som rör vatten och tekniska lösningar för att garantera säkerhet
3. Främjande av gränsvattenöverenskommelser på alla nivåer
4. Proaktiv vattendiplomati vid fredsmedling
5. Utveckling av samordningen och tryggheten av globala vattensäkerheten

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet